

ПОСТАНОВА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

12 грудня 2024 року

місто Київ

Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду в складі колегії суддів:
головуючого судді Чорненької Д. С.,
суддів: Боднара С.Б., Панаїда І.В.,
за участі: секретаря судового засідання Шковири А.М.,
представників Міністерства юстиції України Кржевіна В.М., Сербін І.І.,
відповідач Повалій Т.М. та треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо
предмета спору, на стороні відповідача: Гирявець Н.Д. та Ліхута І.Л. не з'явилися,
розглянувши у відкритому судовому засіданні в залі судових засідань
Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду апеляційну скаргу третьої особи,
яка не заявляє самостійних вимог, на стороні відповідача Гирявець Ніни Данилівни на
рішення Вищого антикорупційного суду від 22 жовтня 2024 року у справі за позовом
Міністерства юстиції України до Повалій Таїсії Миколаївни, треті особи, які не
заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача: Ліхута Ігор
Леонідович, Гирявець Ніна Данилівна про застосування санкції, передбаченої п.1-1 ч.1
ст.4 Закону України «Про санкції»,

встановила:

Рішенням Вищого антикорупційного суду від 22 жовтня 2024 року позовну заяву
Міністерства юстиції України до Повалій Т.М., треті особи, які не заявляють
самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача: Ліхута І.Л., Гирявець
Н.Д. про застосування санкції задоволено, застосовано до Повалій Т.М. санкцію,
передбачену п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції» стягнуто у дохід держави:

«активи, які належать Повалій Т.М.

- транспортний засіб BMW 740 LI, рік випуску: 2009, VIN:
[REDACTED], номер двигуна: [REDACTED] номер та серія знака: [REDACTED]
дата реєстрації: 17.10.2009, свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу:
[REDACTED];

- пристрій вітчизняного виробництва для відстрілу набоїв, споряджених
гумовими або аналогічними за своїми властивостями еластичними металевими
снарядями не смертельної дії «АЕ-790М», № [REDACTED], калібр 9 мм.;

- майнові права на музику та слова до твору «Обниму тебя»;
- майнові права на музику та слова до твору «Любить, понимать и слушать»;
- майнові права на музику та слова до твору «Ангелы-хранители»;
- майнові права на музику та слова до твору «Назавжди»;
- майнові права на музику та слова до твору «Просто я хочу»;
- майнові права на музику та слова до твору «Бусинки любви»;
- майнові права на музику та слова до твору «Больше чем близко»;
- майнові права на музику та слова до твору «Я лечу в даль с тобой синюю»;
- майнові права на музику та слова до твору «Доброе утро»;

активи щодо яких Повалій Т.М. може прямо чи опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження

- земельну ділянку, кадастровий номер: [REDACTED], загальна площа: 2,8325 га, цільове призначення: для ведення особистого селянського господарства, адреса нерухомого майна: Київська обл., [REDACTED], [REDACTED] (Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: [REDACTED]), що на праві власності належить Гирявець Н.Д.;

- земельну ділянку, кадастровий номер: [REDACTED], загальна площа: 2,6937 га, цільове призначення: для ведення особистого селянського господарства, адреса нерухомого майна: Київська обл., [REDACTED], [REDACTED] (Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: [REDACTED]), що на праві власності належить Гирявець Н.Д.;

- земельну ділянку, кадастровий номер: [REDACTED], загальна площа: 0,0871 га, цільове призначення: для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), адреса нерухомого майна: Київська область, [REDACTED], [REDACTED] земельна ділянка 5 (Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: [REDACTED]), що на праві власності належить Гирявець Н.Д.;

- земельну ділянку, кадастровий номер: [REDACTED], загальна площа: 0,0838 га, цільове призначення: для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), адреса нерухомого майна: Київська обл., [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] земельна ділянка 12 (Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: [REDACTED]), що на праві власності належить Гирявець Н.Д.;

- земельну ділянку, кадастровий номер: [REDACTED] загальна площа: 0,0384 га, цільове призначення: для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), адреса нерухомого майна: Київська обл., [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] земельна ділянка 5 (Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: [REDACTED]), що на праві власності належить Гирявець Н.Д.;

- земельну ділянку, кадастровий номер: [REDACTED], загальна площа: 0,3 га, цільове призначення: для ведення особистого селянського господарства, адреса нерухомого майна: Київська обл., [REDACTED], [REDACTED] (Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: [REDACTED]), що на праві власності належить Гирявець Н.Д.;

- земельну ділянку, кадастровий номер: [REDACTED], загальна площа: 3,274 га, цільове призначення: для ведення особистого селянського господарств. адреса нерухомого майна: Київська обл., [REDACTED], [REDACTED] (Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: [REDACTED]), що на праві власності належить Гирявець Н.Д.;

- житловий будинок, загальна площа: 442,8 кв.м., житлова площа: 177,7 кв.м., складові частини об'єкта нерухомого майна: літня кухня, Б, сарай, В. погріб, Г, альтанка, Д, вольєр, Е, теплиця, З, вимощення, І, вигрібна яма, ІІ, свердловина, ІІІ, огорожа., 1, 5-7, адреса нерухомого майна: Київська обл., [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: [REDACTED]), що на праві власності належить Гирявець Н.Д.;

- домоволодіння, загальна площа: 101 кв.м., житлова площа: 48,8 кв.м., складові частини об'єкта нерухомого майна: житловий будинок, А, цокольний поверх, А1, погріб, Б, навіс, В, свердловина, І, огорожа, № 1-4, адреса нерухомого майна: Київська обл., [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: [REDACTED]), що на праві власності належить Гирявець Н.Д.;

- транспортний засіб BMW X5, рік випуску: 2017, VIN: [REDACTED]

номер двигуна: [REDACTED], номер та серія знака: [REDACTED], дата реєстрації: 08.10.2019, свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу: [REDACTED], що на праві власності належить Ліхуті І.Л.;

- пристрій вітчизняного виробництва для відстрілу набоїв, споряджених гумовими або аналогічними за своїми властивостями еластичними металевими снарядами не смертельної дії та мисливської гладкоствольної зброї «Скат-1Р», № [REDACTED], калібр 9 мм, що на праві власності належить Ліхуті І.Л.;

- пристрій вітчизняного виробництва для відстрілу набоїв, споряджених гумовими або аналогічними за своїми властивостями еластичними металевими снарядами не смертельної дії та мисливської гладкоствольної зброї «АЕ-790М», № [REDACTED], калібр 9 мм, що на праві власності належить Ліхуті І.Л.;

- пристрій вітчизняного виробництва для відстрілу набоїв, споряджених гумовими або аналогічними за своїми властивостями еластичними металевими снарядами не смертельної дії та мисливської гладкоствольної зброї «Fabarm», № [REDACTED] ств. № [REDACTED], калібр 12, що на праві власності належить Ліхуті І.Л.»

Судове рішення обґрунтовано тим, що Пováлій Т.М., обов'язок, закріплений ст.65 Конституції України, не виконує, публічно закликає до агресивної війни рф проти України, підтримує агресивну війну та глорифікує дії рф. Пováлій Т.М. отримала паспорт громадянина рф, який підтверджує її громадянство рф, брала участь у виборах президента рф, які відбулись 15-17 березня 2024 року, ототожнює себе виключно з рф, втратила будь-який правовий зв'язок із Україною, не вважає себе пов'язаною будь-якими правами та обов'язками по відношенню до України, тому є фізичною особою-нерезидентом, та до неї може бути застосована санкція у виді стягнення активів в дохід держави. Рішенням Ради національної безпеки та оборони України від 19 жовтня 2022 року «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» до Пováлій Т.М. застосовано, в тому числі, санкцію у виді блокування активів строком на 5 років, яке введено в дію Указом Президента України від 19 жовтня 2022 року №726/2022. Відповідно до матеріалів кримінального провадження № [REDACTED] від 13 жовтня 2023 року Пováлій Т.М. 23 лютого 2022 року покинула територію України та перебуває на території рф. Вона є відомою особою як на території України, так і в рф, тому її позиція, зокрема щодо політичних питань, є потужним чинником впливу на масову свідомість та формують картину сприйняття збройної агресії рф проти України її аудиторії, спонукають людей до тих чи інших вчинків. Відповідач Пováлій Т.М. своїми діями публічно виправдовує та визнає правомірною збройну агресію рф проти України, глорифікує осіб, які здійснюють таку збройну агресію, спонукає до збройної агресії проти України, що підтверджує наявність підстав для застосування до неї санкції у виді стягнення активів в дохід держави, передбачені абз.1-3 пп. «в» п.2 абз.4 ч.1 ст.5-1 Закону України «Про санкції». Судом першої інстанції стягнуто у дохід держави активи, які належать Пováлій Т.М., та активи, які зареєстровані на ім'я її чоловіка Ліхути І.Л., матері Гирявець Н.Д., оскільки Пováлій Т.М. може опосередковано, через них, вчиняти дії щодо зареєстрованих на їх ім'я активів, тожні праву розпорядження ними, впливати на них таким чином, щоб вони видавали офіційні документи, на підставі яких відповідач могла б діяти у межах чинного законодавства. Враховуючи співмірність застосування санкції у виді стягнення активів в дохід держави із шкодою, що завдана інтересам суспільства діями Пováлій Т.М., суд першої інстанції дійшов висновку про пропорційність таких обмежувальних заходів, як стягнення активів, що належать відповідачу, а також третім особам, щодо яких відповідач прямо та опосередковано може вчиняти дії, тожні за змістом здійсненню права розпорядження ними, що передбачено п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції», оскільки таке позбавлення права власності здійснюється виключно в інтересах суспільства, з врахуванням публічного інтересу. Крім того, у матері відповідача Гирявець Н.Д. відсутні доходи, які б могли свідчити про придбання майна за її особисті кошти, а також вона видавала довіреності щодо розпорядження нерухомим майном на ім'я відповідача та її чоловіка.

05 грудня 2024 року до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду надійшла апеляційна скарга третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог, на стороні відповідача Гирявець Н.Д. на рішення Вищого антикорупційного суду від 22 жовтня 2024 року, надіслана засобами поштового зв'язку 04 листопада 2024 року, в якій просить апеляційну скаргу задовольнити, рішення Вищого антикорупційного суду від 22 жовтня 2024 року скасувати в частині задоволення вимог щодо застосування санкцій до її майна та прийняти нове рішення, яким відмовити в задоволенні вимоги про вилучення в дохід держави: 1) житлового будинку загальною площею 442,8 кв.м, житлова площа 177,7 кв.м, який знаходиться по [REDACTED], [REDACTED], реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна [REDACTED]; 2) домоволодіння загальною площею 101 кв.м, житлова площа 48,8 кв.м, складові частини об'єкта нерухомого майна: житловий будинок, А, цокольний поверх, А1, погріб, Б, навіс, В, свердловина, І, огорожа, № 1-4, яке знаходиться в Київській області Макарівського району Яблунівської сільської ради, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна [REDACTED]; 3) земельних ділянок із кадастровими номерами: [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]. Рішення суду порушує її інтереси. При його ухваленні допущено порушення норм матеріального та процесуального законодавства, а висновки суду зроблені без встановлення всіх обставин справи, що входили в предмет доказування, тому рішення суду є незаконним та підлягає скасуванню. Висновок суду, що вона має взаємозв'язок із відповідачем, до якого застосовано санкції, і контролюється ним безпосередньо та через пов'язаних осіб, є помилковим та не підтверджується належними доказами. Вона є майже вдвічі старшою за відповідача й мала всі необхідні знання та навички й життєвий досвід щоб придбати своє майно за чесно зароблені кошти. Також вона мала суттєві заощадження після років сумлінної праці і як акціонер Білоцерківського комбінату хлібопродуктів з часу його заснування отримувала дивіденди, а також отримала у спадок від померлого чоловіка квартиру в м. Біла Церква, яку разом із власною квартирою у цьому ж місті, а також старовинними іконами її бабусі, було продано для того, щоб оплатити придбання земельних ділянок і будинку, який на той момент був вдвічі меншим за теперішній. Крім того, у будинку, який знаходиться по [REDACTED], зареєстрований її онук, який має дитину з інвалідністю, та якій необхідно якомога частіше перебувати на свіжому повітрі у зв'язку з діагнозом. Позивач посилається на рішення Ради національної безпеки і оборони України від 19 жовтня 2022 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», введеним в дію Указами Президента України від 19 жовтня 2022 року №726/2022, від 19 жовтня 2022 року №727/2022 про застосування санкцій у вигляді блокування активів до відповідача, як до особи, що завдає істотної шкоди національній безпеці, суверенітету або територіальній цілісності України та агресії РФ, але не надав суду докази, які б підтверджували інформацію, що відповідач, на якого накладено санкції у вигляді блокування активів, є особою, яка опосередковано володіє на дату подання позову такими активами як: житловий будинок загальною площею 442,8 кв.м, який знаходиться по [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] домоволодіння загальною площею 101 кв.м, яке знаходиться в Київській області [REDACTED], [REDACTED], та земельних ділянок із кадастровими номерами: [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]. Також позивачем не надано доказів, які підтверджують, що відповідач є особою, що надає підтримку і фінансування військових дій, розгорнутих РФ щодо України. На її думку, суд першої інстанції помилково прийняв позицію позивача, яка побудована тільки на міркуваннях, посилавнях на публікації у засобах масової інформації, домислюванні, викладені в рішенні суду доводи не були оцінені відповідно до обставин справи та не підтверджені доказами, тому рішення підлягає скасуванню в

частині вилучених у дохід держави зазначених вище об'єктів.

11 грудня 2024 року Міністерством юстиції України подано відзив на апеляційну скаргу третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог, на стороні відповідача Гирявець Н.Д., який обґрунтовано тим, що згідно даних з Державного реєстру актів цивільного стану громадян, Повалій Т.М. є донькою Гирявець Н.Д. (актовий запис про народження від [REDACTED]). У розумінні антикорупційного та податкового законодавства України Повалій Т.М. та Гирявець Н.Д. вважаються близькими (пов'язаними) особами. Контроль за вказаними активами, які на праві власності належать Гирявець Н.Д. з боку відповідача Повалій Т.М. підтверджується:

1) відповідно до Єдиного реєстру довіреностей Гирявець Н.Д. видавала наступні довіреності: - Довіреність на здачу в оренду будинку і земельної ділянки за адресою: Київська область, [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], земельних ділянок за адресою: Київська область, [REDACTED], [REDACTED] (кадастрові номери: [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]) від 28 жовтня 2015 року (реєстраційний номер: [REDACTED], номер у реєстрі нотаріальних дій: [REDACTED], строк довіреності: до 28 жовтня 2020 року), що видана на ім'я Ліхути І.Л. та Повалій Т.М.; - Довіреність на здачу в оренду будинку і земельної ділянки за адресою: Київська область, [REDACTED], [REDACTED], земельних ділянок за адресою: Київська область, [REDACTED], [REDACTED] (кадастрові номери: [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]) від 11 листопада 2015 року (реєстраційний номер: [REDACTED], номер у реєстрі нотаріальних дій: [REDACTED], строк довіреності: до 11 листопада 2020 року), що видана на ім'я Ліхути І.Л. та Повалій Т.М. Вказане свідчить, що Повалій Т.М. може опосередковано через свою матір Гирявець Н.Д. вчиняти дії щодо зареєстрованих на її ім'я активів, тотожні праву розпорядження ними, а також впливати на Гирявець Н.Д. таким чином, щоб Гирявець Н.Д. надавала офіційні документи, на підставі яких відповідач мала б діяти у межах чинного законодавства щодо розпорядження її майном;

2) Повалій Т.М. та її чоловік Ліхута І.Л. до моменту втечі з України (23 лютого 2022 року) постійно проживали у житловому будинку, що на праві власності належить Гирявець Н.Д., відповідно до будинкової книги для прописки громадян, Повалій Т.М. та її чоловік прописані у будинку, який на праві власності належить Гирявець Н.Д. Вказане підтверджує те, що саме підсанкційна особа Повалій Т.М. фактично здатна визначати долю житлового будинку, приймає рішення у питаннях перепланування будинку, виборі інтер'єру та оформлення його зовнішнього вигляду. Житловий будинок повністю облаштований під потреби та бажання Повалій Т.М., а не його формальної власниці - Гирявець Н.Д., та свідчить, що реальним власником будинку, який на праві власності належить Гирявець Н.Д., є Повалій Т.М.;

3) відповідно до наявної в матеріалах справи інформації Гирявець Н.Д. перетнула державний кордон України через пункт пропуску Ягодин 29 квітня 2022 року, покинула територію України і переїхала на постійне перебування в м.москва рф де проживає разом із відповідачем Повалій Т.М., що вказує на сталість та продовжуваність зв'язку між ними, вплив Повалій Т.М. на Гирявець Н.Д. та продовжуваність сталих стосунків у м.москва рф. Вплив Повалій Т.М. на Гирявець Н.Д. підтверджується також наданим інтерв'ю «Дни.ру», розміщеному у мережі Інтернет, яким підтверджується, що саме на вимогу Повалій Т.М. Гирявець Н.Д., попри небажання залишати Україну, виїхала до рф.

25 серпня 1996 року Президентом України було видано Указ «Про грошову реформу в Україні» №762/96 (далі Указ). Відповідно до ст.1 Указу, починаючи із 02 вересня, в Україні проводиться грошова реформа - введення в обіг визначеної Конституцією та іншим законодавством України національної валюти України, якою є гривня та її сота частина копійка. Згідно з ст.3 Указу, українські карбованці підлягають обміну на гривні (банкноти та розмінну монету) за курсом 100 000 карбованців на 1 гривню. Відповідно до абз.2 ст.4 Указу, починаючи із 24 години 16 вересня 1996 року,

функціонування українського карбованця в готівковому обігу припиняється та з цього моменту єдиним законним засобом платежу на території України є гривня. Тому, навіть якщо Гирявець Н.Д. було конвертовано майновий сертифікат КП «БІЛОЦЕРКІВХІБПРОДУКТ» від 07 травня 1996 року № [REDACTED] на суму 1 050 000 крб у готівку та в подальшому вказану суму було в повному обсязі обмінано на гривню, розмір вказаних грошових коштів становив би 10 грн 50 коп. Крім того, доказів отримання Гирявець Н.Д. у спадок від померлого чоловіка квартири в м.Біла Церква, а також доказів продажу вказаної квартири та іншої квартири у м.Біла Церква, «старовинних ікон» і отримання прибутків від продажу вказаного майна, Гирявець Н.Д. надано не було. Оскільки Гирявець Н.Д. не отримувала доходів, достатніх для купівлі вищевказаних активів, та виходячи зі змісту поняття пов'язана особа, очевидним є те, що нерухоме майно придбане за сприяння і за рахунок Повалій Т.М., яка отримувала доходи як від своєї творчої професії, так і від політичної посади - народного депутата України, вкладала вказані кошти в активи, право власності на які оформлювалося на її матір - Гирявець Н.Д. Повалій Т.М., Ліхута І.Л., Гирявець Н.Д. та син відповідача Повалій Д.В. покинули територію України ще у 2022 році, тривалий час не проживають на території України, що свідчить про те, що житловий будинок, розташований по [REDACTED], [REDACTED] Київської області, більше двох років не є фактичним та єдиним місцем їх проживання. Крім того, Повалій Д.В. не є власником цього будинку в цілому або його частки, натомість, він є власником квартири, що знаходиться по [REDACTED], [REDACTED] у м.Київ, яке набув у власність на підставі договору дарування від 30 квітня 2011 року № [REDACTED] від своєї матері Повалій Т.М. Оскільки квартиру, яка належить Повалій Д.В., не було заявлено до стягнення, у нього та його малолітньої дитини наявне житло в Україні, позовні вимоги Мін'юсту не зачіпають майнові права Повалій Д.В., його малолітньої дитини і не позбавляють їх місця проживання. У зв'язку із викладеним, представник позивача просив апеляційну скаргу залишити без задоволення, а рішення Вищого антикорупційного суду від 22 жовтня 2024 року - без змін.

У судовому засіданні представники позивача Міністерства юстиції України Кржевін В.М. та Сербін І.І. проти вимог апеляційної скарги третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог, на стороні відповідача Гирявець Н.Д. заперечували, підтримавши наданий відзив на апеляційну скаргу.

Відповідач Повалій Т.М. та треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача Гирявець Н.Д. та Ліхута І.Л. у судовому засіданні не з'явилися, про дату, час та місце судового засідання повідомлені належним чином.

Так, згідно зі ст.283-1 КАС України про розгляд апеляційної скарги учасники справи та їх представники, особа, яка не брала участі у справі та подала апеляційну скаргу з підстави вирішення судом питання про її права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, повідомляються в порядку, передбаченому ст.268 цього Кодексу.

Відповідно до ст.268 КАС України про дату, час і місце розгляду справи суд негайно повідомляє відповідача та інших учасників справи шляхом направлення тексту повістки до електронного кабінету, а за його відсутності – кур'єром або за відомими номером телефону, факсу, електронною поштою чи іншим технічним засобом зв'язку. Учасник справи вважається повідомленим належним чином про дату, час та місце розгляду справи, визначеної ч.1 цієї статті, з моменту направлення такого повідомлення працівником суду, про що останній робить відмітку у матеріалах справи, та (або) з моменту оприлюднення судом на веб-порталі судової влади України відповідної ухвали про відкриття провадження у справі, дату, час та місце судового розгляду.

Відповідно до абз.2 ч.5 ст.283-1 КАС України неприбуття в судовому засіданні учасника справи та його представника, належним чином повідомленого про дату, час та місце розгляду справи, не перешкоджає розгляду справи в суді першої інстанції та не може бути підставою для зупинення строків її розгляду, відкладення засідання на інший

7

час чи дату або оголошення перерви в судовому засіданні.

Апеляційною палатою Вищого антикорупційного суду згідно із ч.2 ст.268 КАС України ухвалу про відкриття провадження, ухвалу про призначення справи до апеляційного розгляду опубліковано на веб-порталі судової влади України (т.3 а.с.172, 186-187) та разом із повістками про виклик у судове засідання надіслано за відомими суду їх поштовими та електронними адресами (т.3 а.с.176, 178, 179, 183).

За таких обставин, колегія судів вважає за можливе здійснити розгляд апеляційної скарги за відсутності відповідача та третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог, на стороні відповідача.

Колегія судів, заслухавши суддю-доповідача, пояснення представників Міністерства юстиції України – Кржевіна В.М., Сербін І.І., перевіривши доводи апеляційної скарги та відзиву на неї, дослідивши матеріали справи, вважає, що апеляційна скарга є необґрунтованою з огляду на таке.

Згідно із ч.1 ст.308 КАС України суд апеляційної інстанції переглядає справу за наявними у ній і додатково поданими доказами та перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції в межах доводів та вимог апеляційної скарги.

Відповідачем Повалій Т.М. та третьою особою, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору, на стороні відповідача Ліхутою І.Л. рішення Вищого антикорупційного суду від 22 жовтня 2024 року не оскаржено, строк для його оскарження станом на дату ухвалення колегією апеляційної інстанції постанови сплив, тому у частині позовних вимог до вказаних осіб рішення набрало законної сили.

Рішенням Ради національної безпеки та оборони України від 19 жовтня 2022 року «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» до Повалій Т.Н. застосовано, в тому числі, санкцію у виді блокування активів строком на 5 років, яке введено в дію Указом Президента України від 19 жовтня 2022 року №726/2022. Вказані підзаконні нормативно-правові акти є актами індивідуальної дії та не порушують права Гирявець Н.Д.

А тому, законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції колегією судів перевіряється у межах доводів та вимог апеляційної скарги третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог, на стороні відповідача Гирявець Н.Д. та у межах частини судового рішення, яким могли бути порушені її права, а тому її вимоги в частині відсутності доказів, які підтверджують, що відповідач є особою, до якої можна було застосувати санкції, не підлягають до задоволення.

Згідно ст.1 Закону України "Про санкції" від 14 серпня 2014 року № 1644-VII із змінами і доповненнями (далі - Закон № 1644-VII) з метою захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави можуть застосовуватися спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (далі - санкції). Санкції можуть застосовуватися з боку України по відношенню до іноземної держави, іноземної юридичної особи, юридичної особи, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність, а санкції у виді позбавлення державних нагород - проти будь-яких нагороджених осіб, зазначених у частині четвертій статті 3 цього Закону. Застосування санкцій не виключає застосування інших заходів захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, її економічної самостійності, прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави.

Відповідно до ст.3 Закону № 1644-VII підставами для застосування санкцій є: 1) дії іноземної держави, іноземної юридичної чи фізичної особи, інших суб'єктів, які створюють реальні та/або потенційні загрози національним інтересам, національній безпеці, суверенітету і територіальній цілісності України, сприяють терористичній

8

діяльності та/або порушують права і свободи людини і громадянина, інтереси суспільства та держави, призводять до окупації території, експропріації чи обмеження права власності, завдання майнових втрат, створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав і свобод; 2) резолюції Генеральної Асамблеї та Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй; 3) рішення та регламенти Ради Європейського Союзу; 4) факти порушень Загальної декларації прав людини, Статуту Організації Об'єднаних Націй. Застосування санкцій ґрунтується на принципах законності, прозорості, об'єктивності, відповідності меті та ефективності. Підставою для застосування санкцій також є вчинення іноземною державою, іноземною юридичною особою, юридичною особою, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземцем, особою без громадянства, а також суб'єктами, які здійснюють терористичну діяльність, дій, зазначених у пункті 1 частини першої цієї статті, стосовно іншої іноземної держави, громадян чи юридичних осіб останньої. Підставою для застосування санкції у виді позбавлення державних нагород України, інших форм відзначення може бути також вчинення нагородженою особою дій, що популяризують або пропагують державу-агресора та її органи влади, представників органів влади держави-агресора та їхні дії, що створюють позитивний образ держави-агресора, виправдовують чи визнають правомірною окупацію території України.

Згідно з пп.1-1 п.1 ч.1 ст.4 Закону № 1644-VII видами санкцій згідно з цим Законом є: 1-1) стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними;

Частиною 1 ст.5-1 Закону № 1644-VII, у тому числі, визначено, що санкція, передбачена пунктом 1-1 частини першої статті 4 цього Закону, має винятковий характер та може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі до резидентів у розумінні Закону України "Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів". Ця санкція може бути застосована у період дії правового режиму воєнного стану чи після його припинення або скасування (якщо позовну заяву про застосування цієї санкції подано в період дії правового режиму воєнного стану) та за умови, що на відповідну фізичну чи юридичну особу в порядку, визначеному цим Законом, вже накладено санкцію у виді блокування активів. Накладення на активи арешту, встановлення щодо них мораторію чи будь-яких інших обтяжень (заборони розпоряджатися або користуватися ними), а також перебування таких активів у заставі не перешкоджає стягненню цих активів у дохід держави як санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 цього Закону, а також здійсненню реєстраційних дій, передбачених статтею 17 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань".

Із матеріалів справи вбачається, що 24 лютого 2022 року у зв'язку з військовою агресією РФ проти України на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України Президент України видав Указ №64/2022 про введення воєнного стану в Україні із 05 год 30 хв 24 лютого 2022 року строком на 30 діб, який затверджений Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року та в той же день набрав чинності. Надалі воєнний стан неодноразово продовжувався. Наразі Указом Президента України №740/2024, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» №4024-ІХ від 28 жовтня 2024 року, продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 10 листопада 2024 року строком на 90 діб, тобто до 08 лютого 2025 року.

9

Таким чином, на момент звернення Міністерства юстиції України до Вищого антикорупційного суду із позовною заявою до Повалій Т.М. та третіх осіб і розгляду апеляційної скарги в Україні продовжує діяти правовий режим воєнного стану.

Рішення Вищого антикорупційного суду від 22 жовтня 2024 року у частині наявності підстав та застосування до відповідача Повалій Т.М. санкції у виді стягнення активів в дохід держави, передбачені абз.1-3 пп. «в» п.2 абз.4 ч.1 ст.5-1 Закону України «Про санкції» набрало законної сили.

Підпунктом 1-1 ч.1 ст.4 Закону № 1644-VII передбачена можливість стягнення активів в дохід держави, які формально не належать на праві власності підсанкційній особі, однак мають з нею певний зв'язок у виді неформалізованого контролю.

Відповідно до положень абз.3 ст.1 Закону України «Про запобігання корупції», пп. «в» п.14.1.159 ст.14 ПК України та ст.1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», близькими або пов'язаними фізичними особами вважаються такі, які є батьками та дітьми.

Згідно з матеріалами справи третя особа, яка не заявляє самостійних вимог, на стороні відповідача Гирявець Н.Д. є матір'ю відповідача Повалій Т.М., що підтверджується актовим записом про народження № [REDACTED] від [REDACTED] року (т.1 а.с.174-175) та повним витягом із Державного реєстру актів цивільного стану громадян щодо актового запису про народження (т.2 а.с.119-121), та у розумінні норм закону вони є близькими особами.

Відповідно до інформаційної довідки з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно від 29 лютого 2024 року №367873782 та від 02 вересня 2024 року №393176433, Гирявець Н.Д. (РНОКПП [REDACTED]) є власницею: 1) земельної ділянки, кадастровий номер: [REDACTED], загальна площа: 2,8325 га, цільове призначення: для ведення особистого селянського господарства, адреса нерухомого майна: Київська обл., [REDACTED], [REDACTED] (Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: [REDACTED]); 2) земельної ділянки, кадастровий номер: [REDACTED], загальна площа: 2,6937 га, цільове призначення: для ведення особистого селянського господарства, адреса нерухомого майна: Київська обл., [REDACTED], [REDACTED] (Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: [REDACTED]); 3) земельної ділянки, кадастровий номер: [REDACTED], загальна площа: 0,3 га, цільове призначення: для ведення особистого селянського господарства, адреса нерухомого майна: Київська обл., [REDACTED], [REDACTED] (Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: [REDACTED]); 4) земельної ділянки, кадастровий номер: [REDACTED], загальна площа: 3,274 га, цільове призначення: для ведення особистого селянського господарства, адреса нерухомого майна: Київська обл., [REDACTED], [REDACTED] (Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: [REDACTED]); 5) земельної ділянки, кадастровий номер: [REDACTED], загальна площа: 0,0871 га, цільове призначення: для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), адреса нерухомого майна: Київська обл., [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] земельна ділянка 5 (Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: [REDACTED]); 6) земельної ділянки, кадастровий номер: [REDACTED], загальна площа: 0,0838 га, цільове призначення: для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), адреса нерухомого майна: Київська обл., [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] земельна ділянка 12 (Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: [REDACTED]); 7) земельної ділянки, кадастровий номер: [REDACTED], загальна площа: 0,0384 га, цільове призначення: для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), адреса нерухомого майна: Київська обл., [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] земельна ділянка 5 (Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: [REDACTED]); 8) житлового будинку, загальна площа: 442,8 кв.м, житлова площа: [REDACTED]

177,7 кв.м, складові частини об'єкту нерухомого майна: літня кухня, Б, сарай, В, погріб, Г, альтанка, Д, вольєр, Е, теплиця, З, вимощення, І, вигрібна яма, ІІ, свердловина, ІІІ, огорожа., 1, 5-7, адреса нерухомого майна: Київська обл., [REDACTED], [REDACTED] (Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: [REDACTED] та 9) домоволодіння, загальна площа: 101 кв.м, житлова площа: 48,8 кв.м, складові частини об'єкту нерухомого майна: житловий будинок, А, цокольний поверх, А1, погріб, Б, навіс, В, свердловина, І, огорожа, № 1-4, адреса нерухомого майна: Київська обл., [REDACTED], [REDACTED] (Реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: [REDACTED] (т.1 а.с.165-173 т.2 а.с.182-198).

Згідно з інформаційною довідкою КНДІСЕ від 22 травня 2024 року №10808/9454-2-24/42 мінімальна ринкова вартість нерухомого майна на дату набуття у власність Гирявець Н.Д. з врахуванням цін, зазначених у договорах купівлі-продажу таких об'єктів нерухомості, знаходиться у діапазоні від 2 935 001 грн 40 коп до 3 131 001 грн 40 коп (т.1 а.с.159-160, т.2 а.с.205-208).

Відповідно до інформації Державної податкової служби України про джерела/суми виплаченого доходу, Гирявець Н.Д. за період із 1 кварталу 1998 року по 4 квартал 2017 року отримала сумарний дохід біля 530 000 гривень (т.1 а.с.177-186, т.2 а.с.216-219), що з врахуванням необхідності понесення витрат на харчування, сплату комунальних та інших платежів, свідчить про відсутність достатніх фінансових можливостей у Гирявець Н.Д. на придбання, зареєстрованих за нею об'єктів нерухомості (530 000 грн : 120 (10 років x 12 міс) = 4 416 грн 67 коп на місяць). Доказів на спростування такого висновку суду першої інстанції матеріали справи не містять та колегії суддів не надано.

Так, на підтвердження своїх доводів третьою особою, яка не заявляє самостійних вимог, на стороні відповідача Гирявець Н.Д. не надано доказів наявності у неї суттєвих заощаджень, зокрема довідки про інші доходи, іншого розміру дивідендів, отриманих від Білоцерківського комбінату хлібопродуктів, розміру спадкового майна та ціни його продажу (якщо таке мало місце). Надані Гирявець Н.Д. приватизаційне платіжне доручення № [REDACTED] від 10 травня 1994 року та довідка КП «БІЛОЦЕРКІВХЛБОРОДУКТ» №268-5 від 05.05.1996 року не спростовують висновки колегії суддів першої інстанції, оскільки дані документи свідчать про отримання нею у КП «БІЛОЦЕРКІВХЛБОРОДУКТ» майнового сертифікату на суму 1 050 000 крб, а не доходів.

Враховуючи те, що Гирявець Н.Д. на території України та на території рф спільно проживала із відповідачем Пovalій Т.М., пов'язана з нею спільним побутом, колегія суддів першої інстанції дійшла висновку, що нерухоме майно придбане за сприяння та за рахунок відповідача Пovalій Т.М., яка отримувала доходи від своєї творчої професійної діяльності та від політичної посади – народного депутата України згідно даних позивача у сумі біля 5 660 000 грн, з яким погоджується і колегія суддів апеляційної інстанції.

Те, що відповідач Пovalій Т.М. може опосередковано, через свою матір Гирявець Н.Д., вчиняти дії щодо зареєстрованих на її ім'я активів та може впливати на Гирявець Н.Д. таким чином, щоб вона видавала офіційні документи, на підставі яких відповідач мала б діяти у межах чинного законодавства, підтверджується копією довіреності № [REDACTED] від 11 листопада 2015 року, якою Гирявець Н.Д. уповноважила, в тому числі Пovalій Т.М., здати в оренду будинок із земельною ділянкою за адресою: Київська область, [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], а також земельні ділянки, за адресою Київська область, [REDACTED], [REDACTED] (кадастрові номери [REDACTED], [REDACTED]), за якою Пovalій Т.М. мала право укладати договір та/або договори оренди (найму) належних Гирявець Н.Д. будь-яких земельних ділянок та будь-яких житлових будинків на умовах, визначених Пovalій Т.М. на власний розсуд, отримувати належні Гирявець Н.Д.

грошові кошти та розпоряджатися ними на свій розсуд (т.1 а.с.164).

Також, відповідно до будинкової книги для прописки громадян відповідач Повалій Т.М. та її чоловік Ліхута І.Л. зареєстровані у [REDACTED] (т.2 а.с.114-118) та до моменту виїзду з України постійно проживали у ньому, що на праві власності належить Гирявець Н.Д. При цьому, колегія суддів погоджується із висновком суду першої інстанції, що докази, які містяться в матеріалах справи, дають підстави для висновку, що саме підсанкційна особа Повалій Т.М. фактично здатна визначати долю житлового будинку, приймати рішення у питаннях його перепланування, виборі інтер'єру та оформлення його зовнішнього вигляду. Житловий будинок повністю облаштований під потреби та бажання Повалій Т.М., а не його формальної власниці – Гирявець Н.Д. (т.1 а.с.190-210).

Згідно ч.4, 5 ст.9 Житлового кодексу України ніхто не може бути виселений із займаного жилого приміщення або обмежений у праві користування жилим приміщенням інакше як з підстав і в порядку, передбачених законом. Житлові права охороняються законом, за винятком випадків, коли вони здійснюються в суперечності з призначенням цих прав чи з порушенням прав інших громадян або прав державних і громадських об'єднань.

Правом користування житлом, яке знаходиться у власності особи, мають члени сім'ї власника нарівні з власником будинку, якщо при їх вселенні не було іншої угоди про порядок користування цим приміщенням, а також інші особи, якщо вони постійно проживають разом із ним і ведуть із ним спільне господарство. Сам факт переходу права власності на житло до іншої особи не є безумовною підставою для виселення членів сім'ї власника цього нерухомого майна (постанова Великої Палати Верховного Суду від 13 жовтня 2020 року у справі №447/455/17, постанова Великої Палати Верховного Суду від 05 червня 2019 року у справі №643/18788/15-ц, постанова Верховного Суду від 10 травня 2023 року у справі №723/983/22). Доводи апеляційної скарги про те, що у будинку, який знаходиться по [REDACTED] Київської області зареєстрований внук Гирявець Н.Д., який має дитину з інвалідністю, та залишення рішення в силі матиме наслідком втрату ним права користування цим майном у зв'язку із застосуванням санкцій, передбачених п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції», не можуть бути підставою для задоволення апеляційної скарги, оскільки такі питання, у разі необхідності, вирішуються у порядку цивільного судочинства, а не адміністративного. Крім того, відповідно до медичного висновку КП «Центр первинної медико-санітарної допомоги №1» Шевченківського району міста Києва №27 від 27 травня 2021 року Повалій Д.Д. (син Повалій Д.В.) проживає разом із матір'ю у квартирі по [REDACTED], місто Київ, яка, відповідно до інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборони відчуження об'єктів нерухомого майна, на праві власності належить внуку Гирявець Н.Д. - Повалій Д.В. (т.2 а.с.241-242, т.3 а.с.137), тому, підстав вважати, що Повалій Д.Д. буде позбавлений житла у зв'язку із застосуванням санкцій, немає.

Інші доводи апеляційної скарги були предметом судового розгляду в суді першої інстанції та висновків колегії суддів першої інстанції не спростовують.

Відповідно до ч.8 ст.283-1 КАС України за результатами розгляду апеляційної скарги Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду ухвалює, в тому числі, постанову про залишення судового рішення без змін, а апеляційної скарги - без задоволення.

Керуючись ст.283-1, 315, 316, 321, 322, 325 КАС України, колегія суддів,

у х в а л и л а:

Апеляційну скаргу третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог, на стороні відповідача Гирявець Ніни Данилівни на рішення Вищого антикорупційного суду від 22

жовтня 2024 року залишити без задоволення.

Рішення Вищого антикорупційного суду від 22 жовтня 2024 року у справі за позовом Міністерства юстиції України до Пovalій Таїсії Миколаївни, треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача: Ліхута Ігор Леонідович, Гирявець Ніна Данилівна про застосування санкції, передбаченої п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції», залишити без змін.

Постанова набирає законної сили негайно після її проголошення та не підлягає оскарженню в касаційному порядку.

Повний текст постанови складено 13 грудня 2024 року.

Головуючий – суддя

Д.С. Чоренька

судді:

С.Б. Боднар

І.В. Панаїд

